ΕΤΟΣ Α΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 24 Δεκεμβρίου 1911 ΑΡΙΘ. 52

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ: ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ: ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴ ΠΑΥΛΟΥ

Ἀδελφοί, ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κράζον· Ἀββᾶ, ὁ Πατήρ. Ὥστε οὐκ ἔτι εἶ δοῦλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ὕψιστον τῶν θαυμάτων, ὅπερ παρουσιάζει ἡμῖν ἡ δημιουργία, κατὰ τὴν πάγκοινον ὁμολογίαν, εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Καὶ τῷ ὄντι· Τίς δὲν θαυμάζει τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τοῦ πανσόφου δημιουργοῦ, τὸ περικλεῖον ἐν ἑαυτῷ, ὡς ἐν μικρῷ κόσμῳ, ἁπάσας ἐκείνας τὰς δυνάμεις τὰς ἀναδεικνυούσας αὐτὸν βασιλέα τοῦ σύμπαντος; Τίς δὲν θαυμάζει τὴν ὑψιπετῆ τοῦ ἀνθρώπου διάνοιαν τὴν ὑψουμένην μέχρις αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ; Τίς δὲν θαυμάζει τὸ πέλαγος τῆς καρδίας αὐτοῦ πλημμυρούσης ἐξ ἀγάπης; Τίς δὲν ἐκπλήττεται ἐπὶ τῇ ἰσχύϊ τῆς θελήσεως αὐτοῦ δυναμένης νὰ δαμάσῃ καὶ κατανικήσῃ τὸν κόσμον; Τέλος, τίς δὲν θαυμάζει τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν χάριν καὶ τὴν ἁρμονικήν, οὕτως εἰπεῖν, συναρμολόγησιν τῶν μελῶν τοῦ σώματος αὐτοῦ; Ὄντως οὐράνιον ἀριστοτέχνη-

μα ὁ ἄνθρωπος καὶ μόνον ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ καλλιτεχνήσῃ τοιοῦτον θαυμάσιον καλλιτέχνημα!

Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ θαῦμα ἔτι μεῖζον. Καὶ τοῦτο εἶναι μὲν πάλιν ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ᾿ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀναγεννηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀναγεγεννημένος ὑπὸ τῆς Θείας Χάριτος, ὁ Χριστιανός! Ἀλλὰ τί λοιπὸν εἶναι ὁ Χριστιανός; Τοῦτο προτίθεμαι νὰ διδάξω σήμερον καταδεικνύων ἀφ᾿ ἑνὸς μὲν τὴν ἀξίαν τοῦ Χριστιανοῦ καὶ ἀφ᾿ ἑτέρου τὸν τρόπον καθ᾿ ὃν ὀφείλει νὰ ζῇ ὁ Χριστιανὸς ἐπαξίως τοῦ μεγάλου ὀνόματος τὸ ὁποῖον φέρει.

Τί εἶναι ὁ Χριστιανός; Διὰ νὰ δείξω τοῦτο οὔτε εἰς τὰ αἰθέρια τῶν θεωριῶν ὕψη θὰ ἀναδράμω, οὔτε εἰς ῥητορικοὺς συλλογισμοὺς θὰ καταφύγω, ἀλλ᾿ ἁπλῶς θὰ εἴπω εἰς ὑμᾶς πῶς θεωρεῖ καὶ πῶς χαρακτηρίζει τὸν Χριστιανὸν ἡ Ἁγία Γραφή. Τί λοιπὸν εἶναι ὁ Χριστιανὸς κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν; Ὁ Χριστιανὸς εἶναι ἐν πρώτοις ***Υἱὸς τοῦ Θεοῦ***, ὅπως βεβαιοῖ ἡμᾶς περὶ τούτου ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸ ὀλίγου ἀναγνωσθείσῃ ἐπιστολῇ αὐτοῦ. Ὁ Χριστιανὸς εἶναι *Υἱὸς τοῦ Θεοῦ*. Ἀλλὰ δὲν φέρει μόνον τὸ ὄνομα τοῦτο. Καλεῖται προσέτι καὶ εἶναι *σῶμα καὶ μέλος Χριστοῦ*. Εἶναι προσέτι καὶ *Ναὸς τοῦ Θεοῦ* εἶναι καὶ *Βασίλειον ἱεράτευμα*, εἶναι καὶ *γένος ἐκλεκτόν*. Τοιοῦτος ὁ Χριστιανὸς κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἀλλ' ἑρμηνεύσωμεν ἕνα ἕκαστον τῶν θαυμασίων τούτων τίτλων τοῦ Χριστιανοῦ ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ τελευταίου, ὅπως ἐννοήσωμεν τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀξίαν.

Ὁ Χριστιανὸς εἴπομεν εἶναι «*Γένος ἐκλεκτόν*». Ἀλλὰ πῶς τοῦτο; Πάντες οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐπλάσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ; Ναί· πᾶς ἄνθρωπος εἶναι πλάσμα τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾿ ὁ ἐκλεκτὸς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Χριστιανός. Πᾶς λαὸς εἶναι λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾿ ὁ ἐκλεκτὸς Λαὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Χριστιανικὸς Λαός. ***Τὸ ἐκλεκτὸν γένος*** εἴμεθα ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί. Εἴμεθα δὲ ἐκλεκτὸν γένος, διότι αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρομεν, διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ τοῦ σταυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου ἐξηγόρασεν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς κατάρας καὶ καθιέρωσε τῷ Θεῷ. Εἴμεθα ***γένος ἐκλεκτὸν***, διότι ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἡ ἐπιφοιτῶσα ἡμῖν ἐν τῷ ἁγίῳ Βαπτίσματι καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς ῥύπου καὶ καθιεροῖ τῷ Θεῷ. Εἴμεθα ***γένος ἐκλεκτόν***, διότι ἀφθόνως καὶ δαψιλῶς ἐλάβομεν τὰς δωρεὰς καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τοῖς Μυστηρίοις τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὕτως ἐπισήμως καὶ πανηγυρικῶς ἀφιερώθημεν τῷ Θεῷ. Ἄλλαις λέξεσιν, εἴμεθα ***γένος ἐκλεκτόν***, διότι καθὸ Χριστιανοὶ εἴμεθα καθιερωμένοι τῷ Θεῷ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἔγραφε πρὸς πάντας τοὺς Χριστιανούς· «*Ὑμεῖς γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα*.

Ἀλλὰ τί σημαίνει τὸ ***βασίλειον ἱεράτευμα***; Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐπεξηγεῖ τοῦτο λέγων, ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς «*ἐποίησε ἡμᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὐτοῦ*». Ναί. Εἴμεθα ***βασιλεῖς*** διότι διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος ἐγενόμεθα ***υἱοὶ*** τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως. Εἴμεθα ***βασιλεῖς***, διότι διὰ τοῦ ἁγίου τούτου Μυστηρίου ἀπεκτήσαμεν τὸ δικαίωμα νὰ καταλάβωμεν μίαν βασιλείαν, τὴν βασ-

λείαν τῶν οὐρανῶν, ἓν διάδημα, τὸ διάδημα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἕνα θρόνον ἐκ τῶν θρόνων, οὓς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ παρεσκεύασεν ἡμῖν ἐν τῷ οὐρανῷ. Οὗτος εἶναι ὁ προορισμὸς ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν νὰ βασιλεύσωμεν· «*Ὑμεῖς*, λέγει αὐτὸς ὁ Θεός, *ὑμεῖς ἔσεσθε βασίλειον ἱεράτευμα*».

Ἀλλὰ πῶς εἴμεθα καὶ ***ἱερεῖς;*** ***Ἱερεῖς*** εἴμεθα, διότι διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος ὄχι μόνον ἐδόθη ἡμῖν ἡ δύναμις, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐπεβλήθη ἡμῖν ὡς καθῆκον ἀπαραίτητον νὰ προσφέρωμεν τῷ Θεῷ διηνεκῶς θυσίας, τὴν θυσίαν τῆς σαρκὸς ἡμῶν διὰ τῆς ἀπαρνήσεως τῶν ἡδονῶν, τὴν θυσίαν τῶν ἀγαθῶν διὰ τῆς εὐποιΐας, τὴν θυσίαν τῆς ἐκδικήσεως διὰ τῆς ἀγάπης καὶ ἐν γένει ὅλας ἐκείνας τὰς θυσίας, λέγει ὁ Ἀπ. Παῦλος, δι᾿ ὧν γινόμεθα εὐάρεστοι τῷ Θεῷ. Ἑνὶ λόγῳ, ὁ Χριστιανὸς εἶναι ***ἱερεύς,*** διότι ὀφείλει νὰ παραστήσῃ τὸ σῶμα αὐτοῦ θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ· «*Παρακαλῶ*, λέγει ὁ Ἀπόστολος, *παρακαλῶ » οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ παραστῆσαι τὰ σώ» ματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ*».

Ἀλλ᾿ ἐκτὸς τούτου εἴπομεν, ὅτι ὁ Χριστιανὸς εἶναι καὶ ***Ναὸς τοῦ Θεοῦ.*** Εἶναι δὲ ***Ναὸς τοῦ Θεοῦ,*** διότι τὸ Πανάγιον Πνεῦμα οἰκεῖ ἐν αὐτῷ. Περὶ τούτου πολλαχοῦ διδάσκει ἡμᾶς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· «*Οὐκ » οἴδατε*, γράφει πρὸς τοὺς Κορινθίους, *οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς τοῦ Θεοῦ » ἐστὲ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;* «*Οὐκ οἴδατε*, γράφει πρὸς τοὺς αὐτοὺς Κορινθίους, *οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν Ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν » ἁγίου Πνεύματός ἐστιν ;*» «*Ὑμεῖς ναὸς Θεοῦ ἐστὲ ζῶντος*». Ἐνταῦθα τί νὰ θαυμάσῃ τις πρῶτον; τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ συγκατάβασιν πρὸς τὸν ἄνθρωπον καταδεχομένου νὰ ἐνοικῇ ἐν αὐτῷ, ἢ τὴν ἀξίαν τοῦ Χριστιανοῦ, καταξιουμένου νὰ γίνῃ οἰκητήριον καὶ ἐνδιαίτημα τοῦ Θεοῦ!

Καὶ ὅμως εἰς ποῖον ὕψος, εἰς ποίαν δόξαν ἀναβιβάζουσι τὸν ἄνθρωπον οἱ ἕτεροι τίτλοι, οὓς φέρει, ***υἱός,*** δηλονότι, ***Θεοῦ,*** καὶ ***σῶμα καὶ μέλος Χριστοῦ!*** Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ καταξιοῦται ὁ Χριστιανὸς νὰ γίνῃ ***υἱὸς τοῦ Θεοῦ;*** Διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Ναί· εἴμεθα ***υἱοὶ Θεοῦ,*** διότι ἐπιστεύσαμεν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διότι ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸ ἅγιον αὐτοῦ Ὄνομα. Περὶ τούτου βεβαιοῖ ἡμᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγων· «*Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα » Θεοῦ γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ*». «*Ἴδετε*, ἀναφωνεῖ ἀλλαχοῦ ὁ υἱὸς τῆς βροντῆς, *ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ὑμῖν ὁ » πατήρ, ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν*». Ἄπειρος, πραγματικῶς, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον! Ἡ ἀγάπη αὕτη ἀνεκήρυξε τὸν ἄνθρωπον ***υἱὸν τοῦ Θεοῦ***». *Υἱούς*, λέγει αὐτὸς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, *» υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα*». Ἀλλ᾿ ἐσκέφθημέν ποτε πόσον μέγα εἶναι νὰ ὀνομάζηταί τις ***υἱὸς Θεοῦ;*** Ἀνελογίσθημεν πόσον ἔνδοξον εἶναι νὰ ἀποκαλῶμεν τὸν Θεὸν «*Πατέρα ;*» «*Πάτερ ἡμῶν*» λέγομεν καθ᾿ ἑκάστην ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἀλλ᾿ ἐννοοῦμεν τὴν σημασίαν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐπικλήσεως ταύτης; Πόσον παρήγορον εἶναι νὰ ἔχῃ τις αὐτὸν τὸν Θεὸν ***Πατέρα!*** Πόσον ἔνδοξον νὰ καλῆταί τις ***υἱὸς Θεοῦ!*** «***Μέγα***, βροντοφωνεῖ πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ μεγαλοφωνοτάτου Ἡσαΐου, *μέγα σοι » ἐστὶ τὸ κληθῆναι παῖδά μου*». Μέγα ἀληθῶς, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς

οὐρανοῖς, μέγα τὸ ἀξίωμα ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν! Εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας τὸ Πανάγιόν σου ὄνομα, ὅτι κατηξίωσας ἡμᾶς νὰ κληθῶμεν παῖδές σου, ὅτι κατηξίωσας ἡμᾶς νὰ σὲ ἀποκαλῶμεν Πατέρα.

'Αλλ' ὁποῖός τις φαίνεται ὑμῖν καὶ ὁ ἕτερος τοῦ Χριστιανοῦ τίτλος, ὅτι εἶναι ***σῶμα καὶ μέλη Χριστοῦ***; «*Οὐκ οἴδατε*, λέγει πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος, *οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη » Χριστοῦ ἐστίν;*» «*Ὑμεῖς δέ*, λέγει ἀλλαχοῦ, *ὑμεῖς δὲ ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ » καὶ μέλη ἐκ μέρους*». Καὶ τῷ ὄντι διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος ἡνώθημεν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν καὶ ἐσμὲν ***σῶμα Χριστοῦ***, ὁ δὲ Χριστὸς κεφαλὴ τοῦ σώματος· 'Εσμὲν ***μέλη Χριστοῦ***, ὁ δὲ Χριστὸς κεφαλὴ τῶν μελῶν. Τί θαυμασιώτερον τούτου τοῦ νὰ ἤμεθα ***σῶμα καὶ μέλη*** Χριστοῦ; Τῇ ἀληθείᾳ, μεγάλη καὶ ἀπερινόητος εἶναι ἡ ἀξία τοῦ Χριστιανοῦ! Καταπληκτικὴ εἶναι ἡ δύναμις καὶ ἐνέργεια τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Πόσας δωρεάς, πόσας χάριτας δωρεῖται ἡμῖν ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος! Εἰς ποίαν δόξαν, εἰς ποῖον ὕψος ἀνύψωσεν ἡμᾶς ἡ ἁγία Πίστις ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν! Ποία ἄλλη θρησκεία, ἢ ποία φιλοσοφία ἐτόλμησέ ποτε νὰ ἀναβιβάσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τοὺς οὐρανοὺς μέχρις αὐτοῦ τοῦ θρόνου τῆς θείας μεγαλειότητος; Στερεωμένη νὰ ἦναι εἰς τοὺς αἰῶνας ἡ ἁγία ἡμῶν Πίστις, ἥτις τοσαῦτα ἀγαθὰ ἐπεδαψίλευσεν ἡμῖν καὶ διὰ τόσο[ν] μεγάλης ἀξίας περιέβαλεν ἡμᾶς!

'Ιδοὺ ἡ μεγάλη τοῦ Χριστιανοῦ ἀξία! 'Ιδοὺ οἱ ἔνδοξοι καὶ λαμπρο[ὶ] αὐτοῦ τίτλοι! 'Ιδοὺ ὁ ἐξαίσιος χαρακτὴρ τοῦ Χριστιανοῦ! Ἑνὶ λόγῳ ἰδοὺ τί εἶναι ὁ Χριστιανός. Ὁ Χριστιανὸς εἶναι «*γένος ἐκλεκτόν, βασί- » λειον ἱεράτευμα, ναὸς Θεοῦ, υἱὸς Θεοῦ, σῶμα καὶ μέλη Χριστοῦ*».

Ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη πῶς ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ νὰ ζῶμε[ν] ἐπαξίως τοῦ μεγάλου ὀνόματος, τὸ ὁποῖον φέρομεν. 'Εξετάσωμεν πῶ[ς] ὀφείλομεν νὰ πολιτευώμεθα ὡς Χριστιανοί.

Οἱ πάντες γινώσκομεν, ὅτι οὐδόλως ἀρκεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ ν[ὰ] ἔχῃ μόνον μέγα ὄνομα, οὐδόλως ἀρκεῖ νὰ φέρῃ πολλοὺς καὶ θαυμαστοὺ[ς] τίτλους, οὐδόλως ἀρκεῖ τὸ νὰ ὑψωθῇ εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα, ἀλλὰ συγχρόνως ἀπαιτεῖται καὶ νὰ ζῇ ἐπαξίως τοῦ ὀνόματος, ὃ φέρει, ἀπαιτεῖτα[ι] νὰ φέρηται ἀναλόγως τῆς ἀξίας καὶ τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ. Ἄλλως ὅλοι α[ὐ]τοῦ οἱ τίτλοι ἀποβαίνουσιν ἀνωφελεῖς. Ἄνθρωπος ἐξευτελίζων τὴν θέσ[ιν] του δι' ἀνοικείων πράξεων εἶναι ἀνάξιος αὐτῆς. Τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπο[ν] ὅλοι περιφρονοῦμεν. Τίς ποτε θὰ σεβασθῇ τὸν βασιλέα ἐκεῖνον, ὅστ[ις] διὰ τῶν ἰδίων ἀνοησιῶν γίνεται τὸ παίγνιον τῶν ἐχθρῶν του; Τίς ὑπ[ο]λήπτεται τὸν υἱὸν ἐνδόξων γονέων, ὅταν οὗτος κυλινδεῖται εἰς τὸν βό[ρ]βορον τῆς ἀσωτείας καὶ διαφθορᾶς; Τίς φοβεῖται τὸν στρατηγὸν ἐκεῖνο[ν] ὅστις ἐν καιρῷ κινδύνου κρύπτεται, ἢ τρέπεται εἰς ἐπονείδιστον φυγή[ν]; Λοιπὸν δὲν ἀρκεῖ τὸ ἀξίωμα μόνον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' εἶναι ἀνάγ[κη] νὰ ζῇ οὗτος καὶ ἀναλόγως τοῦ ἀξιώματος, εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβάλ[ῃ] ἀγῶνα καὶ κόπους, ὅπως διατηρήσῃ αὐτό. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ [εἰς] ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς. Ἔχομεν μέγα ὄνομα, διότι ποῖον ὄνομα μεγ[α]λείτερον καὶ ἐνδοξότερον τοῦ νὰ καλῆταί τις Χριστιανός; Ὡς Χριστια[νοὶ] δὲ πάλιν εἴμεθα «*γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ναὸς Θεοῦ, Υ[ἱοὶ] » Θεοῦ, σῶμα καὶ μέλη Χριστοῦ.*» 'Αλλὰ ἀρκεῖ ἡμῖν ταῦτα μόνα; Οὐ[χί]

βεβαίως, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη, καὶ ἀνάγκη ἀναπόφευκτος, νὰ ζῶμεν ἀναλόγως καὶ ἀξίως ἡμῶν καὶ νὰ προσπαθῶμεν ὅλαις δυνάμεσι νὰ διατηρῶμεν τοὺς ἐξόχους ἡμῶν τίτλους.

Λοιπόν, Χριστιανοί μου, εἴμεθα *γένος ἐκλεκτόν*. Σκεφθῶμεν ἤδη τί ὀφείλομεν νὰ πράττωμεν συμφώνως τῷ ἀξιώματι τούτῳ. Ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν ὡς ἐκλεκτοί. Ὀφείλομεν διὰ τῶν καλῶν ἡμῶν ἔργων νὰ γίνωμεν «*τὸ φῶς τοῦ κόσμου, τὸ ἅλας τῆς γῆς.*» Ὀφείλομεν νὰ κατορθώσωμεν πᾶσαν ἀρετήν, ὅπως βλέποντες καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως διατελοῦντες τὰ καλὰ ἡμῶν ἔργα δοξάσωσι τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα. Τοῦτο χρεωστοῦμεν νὰ πράττωμεν, τοῦτο δὲ καὶ ἐντέλλεται ἡμῖν ὁ Σωτὴρ λέγων· «*Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.*» Τοῦτο καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος συνιστᾷ· «Τί ἂν εἴη, λέγει, μακαριώτερον ἀνθρώπου, ὅταν οὕτω πολιτεύηται, ὥστε τοὺς ὁρῶντας ἐκπλήττεσθαι καὶ λέγειν· δόξα σοι ὁ Θεός· ποταποί εἰσιν οἱ Χριστιανοί! ποίαν ἐπιδείκνυνται φιλοσοφίαν!». Ἐὰν ὅμως προτιμήσωμεν τὴν κακίαν, τότε πλέον δὲν εἴμεθα *γένος ἐκλεκτόν*, ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοὺς καθαιροῦμεν τοῦ ἀξιώματος τούτου.

Εἴμεθα πρὸς τούτοις ***βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς***. Καὶ καθὸ βασιλεῖς ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν βασιλικῶς· τ. ε. ὀφείλομεν νὰ διατηρῶμεν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους, ἀνεξαρτήτους καὶ ὑπεράνω πάντων τῶν ζητούντων νὰ δουλαγωγήσωσι καὶ καθυποτάξωσιν ἡμᾶς. Ὀφείλομεν νὰ κατανικήσωμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Καὶ δυστυχῶς ἔχομεν πολλοὺς ἐχθρούς· Ἔχομεν ἐχθροὺς τοὺς κακοὺς διαλογισμούς, τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας, τὸν κόσμον, αὐτὴν τὴν σάρκα ἡμῶν. Ἑνὶ λόγῳ ἔχομεν φοβερὸν καὶ δυσπολέμητον ἐχθρόν, τὴν ἁμαρτίαν. Λοιπὸν διὰ νὰ σώσωμεν τὸ βασιλικὸν ἡμῶν ἀξίωμα εἶναι ἀνάγκη νὰ γρηγορῶμεν, νὰ προσέχωμεν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ καταπολεμήσωμεν καὶ κατατροπώσωμεν τὴν ἁμαρτίαν, διότι ἄλλως, ὀλίγον ἐὰν παραμελήσωμεν, γινόμεθα δοῦλοι τῶν παθῶν, καὶ τότε δὲν εἴμεθα πλέον βασιλεῖς, ἀλλ' αἰχμάλωτοι τῆς ἁμαρτίας.

Καθὸ δὲ ἱερεῖς χρεωστοῦμεν νὰ καθάρωμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰ σώματα ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καὶ παντὸς ῥύπου καὶ νὰ παραστήσωμεν ἑαυτοὺς ἁγνούς, ἀμώμους, ἁγίους. Ἄλλως, ἀπογυμνούμεθα τῆς θείας χάριτος.

Ἐκτὸς ὅλων τούτων εἴμεθα καὶ ***Ναὸς τοῦ Θεοῦ***. Ναὸς δὲ τοῦ Θεοῦ σημαίνει οἰκητήριον, παλάτιον τοῦ Θεοῦ. Διὰ νὰ ἐνοικήσῃ ὅμως ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν, ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ εὐτρεπίσωμεν καὶ στολίσωμεν ἑαυτοὺς μὲ τὴν ἀρετήν. Δύναταί ποτε βασιλεὺς νὰ κατοικήσῃ εἰς παλάτιον ἄμορφον καὶ ἀκάθαρτον; ὄχι βεβαίως· πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνοικήσῃ ὁ Θεὸς ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅταν αὕτη ἦναι πλήρης ἁμαρτιῶν; ὅταν ἦναι ἀκάθαρτος; Λοιπὸν καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, «*ἵνα ἐνοικήσῃ ἐν ὑμῖν ὁ Θεὸς καὶ ἐμπεριπατήσῃ,*» καθὼς λέγει ἡ Γραφή. Ἄλλως, μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ὁ μολύνων ἑαυτὸν μὲ τὰς ἁμαρτίας, οὗτος μολύνει τὸ παλάτιον τοῦ Θεοῦ, οὗτος βεβηλοῖ, φθείρει τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ. Ἀλλοίμονον δ' εἰς τοὺς φθείροντας τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κηρύττει

εἰς πάντας· *«εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός, ὁ » γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιος ἐστιν, οἵτινες ἐστὲ ὑμεῖς».*

Ἴδωμεν ἤδη πῶς ὀφείλομεν νὰ φερώμεθα ὡς ***Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ***. Τί ὀφείλομεν νὰ πράττωμεν; Καὶ ἐνταῦθα τὴν ἀρετὴν ὀφείλομεν νὰ ἀσκῶμεν. Ὀφείλομεν διὰ τῆς ἐναρέτου ἡμῶν πολιτείας, διὰ τῆς καλῆς ἡμῶν ἀναστροφῆς νὰ δεικνύωμεν, ὅτι καὶ τῷ ὄντι εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ. Χρεωστοῦμεν νὰ φοβώμεθα, νὰ ἀγαπῶμεν, καὶ νὰ δοξολογῶμεν τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα. Τοῦτο ἀπαιτεῖ παρ᾽ ἡμῶν ὁ Θεός· «*Υἱός*, λέγει αὐτὸς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἠσαΐου, *υἱὸς δοξάζει πατέρα καὶ δοῦλος » τὸν κύριον αὐτοῦ. Καὶ εἰ Πατὴρ εἰμι ἐγώ, ποῦ ἐστιν ἡ δόξα μου; καὶ » εἰ Κύριος εἰμι ἐγώ, ποῦ ἐστιν ὁ φόβος μου*;» Ἐάν, λέγει καὶ Γρηγόριος ὁ Νύσσης, «ἐὰν ἦσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, δεῖξον ἐκ τῶν ἔργων σου τὸν » ἐν σοὶ ὄντα Θεόν· ἐὰν ὅμως ἐμμένῃς ἐν τῇ κακίᾳ, μάτην λέγεσαι υἱὸς » τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν εἶσαι πλέον υἱὸς Θεοῦ, ἀλλ᾽ υἱὸς ἀνθρώπου.... » Διὰ νὰ ἦσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ζῇς ἀξιοπρεπῶς, ὅπως πρέπει νὰ » ζῶσι καὶ πολιτεύωνται οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ». «Ὅταν, μᾶς συμβουλεύει καὶ ὁ ἱερὸς Κυπριανός, ὅταν ἡ αὔρα τοῦ πειρασμοῦ σαλεύῃ τὴν καρδίαν » σου, ὅταν ἡ σὰρξ σὲ γαργαλίζῃ, εἰπὲ αὐτοῖς· *εἶμαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ* γε- » γεννημένος δι᾽ ἔργα ὑψηλότερα, διὰ πράξεις εὐγενεστέρας, καὶ οὐχὶ διὰ » νὰ εὐχαριστῶ τὰς αἰσθήσεις μου. Ὅταν ὁ κόσμος ζητῇ νὰ σὲ δελεάσῃ » διὰ τῶν θελγήτρων αὐτοῦ, τῶν ἀγαθῶν ἢ τῶν τιμῶν, εἰπὲ αὐτῷ· *εἶμαι » υἱὸς τοῦ Θεοῦ* προωρισμένος διὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ καὶ δόξαν. Ὅταν » ὁ Διάβολος ζητῇ νὰ σὲ ἀποπλανήσῃ, εἰπὲ αὐτῷ· «*ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, **εἶμαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ*** καὶ οὐδέποτε θὰ γίνω δοῦλος ἰδικός σου». Ἀδελφοί! οἱ πάντες εἴμεθα τέκνα Θεοῦ· μιμηθῶμεν λοιπὸν τὸν οὐράνιον Πατέρα ἡμῶν. Γίνωμεν τέλειοι, διότι καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν τέλειός ἐστιν. Ἱστοροῦσι περί τινος βασιλέως, ὅτι ἔφερε πάντοτε ἐπὶ τοῦ τραχήλου του κρεμαμένην τὴν εἰκόνα τοῦ ἐνδόξου πατρὸς αὐτοῦ· ὁσάκις δὲ ἔμελλε νὰ προβῇ εἰς σοβαράν τινα πρᾶξιν ἐλάμβανεν ἀνὰ χεῖρας τὴν εἰκόνα καὶ ἔλεγε· Πάτερ μου, μὴ μὲ ἀφήσῃς νὰ πράξω τι ἀνάξιον τοῦ ὀνόματός σου! Μιμηθῶμεν τὸ ὡραῖον καὶ συγκινητικὸν τοῦτο παράδειγμα τῆς υἱκῆς εὐσεβείας. Ἂς ἀναπολῶμεν συνεχῶς τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ θερμῶς ἂς παρακαλῶμεν αὐτὸν νὰ μὴ ἀφήσῃ ἡμᾶς ποτὲ νὰ πράξωμέν τι ἀνάξιον τῆς Αὐτοῦ μεγαλειότητος καὶ τῆς ἡμετέρας ἀξίας.

Ἀλλὰ τέλος ὡς ***σῶμα καὶ μέλη Χριστοῦ*** πῶς ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν, τί χρεωστοῦμεν νὰ πράττωμεν; Τὴν ἀρετὴν καὶ ἐνταῦθα, Χριστιανοί μου, καὶ μόνην τὴν ἀρετὴν ὀφείλομεν νὰ ἐπιδιώκωμεν. Ὅταν ἡ χείρ σου διανέμῃ τοῖς πεινῶσιν ἄρτον, τότε ἡ χείρ σου εἶναι χεὶρ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν οἱ πόδες σου βαδίζωσι πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν πασχόντων καὶ τῶν ἀσθενῶν, τότε οἱ πόδες σου εἶναι πόδες τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν τὸ στόμα σου νουθετῇ τοὺς ἀτάκτους, τότε τὸ στόμα σου εἶναι στόμα Χριστοῦ. Καὶ ἐν γένει, ὅταν ὅλαις δυνάμεσιν ἀγωνίζῃσαι νὰ κατορθώσῃς τὴν ἀρετὴν καὶ γίνεσαι εἰς πάντας τὸ καλὸν παράδειγμα, τότε εἶσαι σῶμα Χριστοῦ. Ἐὰν ὅμως πράττῃς τὰ ἐναντία τούτων, τότε δὲν εἶσαι πλέον σῶμα καὶ μέλη Χριστοῦ. Ἀλλὰ θὰ τολμήσωμέν ποτε νὰ μολύνωμεν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς ἁμαρτίας; Θὰ καταντήσωμεν ἐρωτᾷ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, θὰ καταντή-

σωμεν εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην ἀσέβειαν νὰ κάμωμεν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ, μέλη τῆς ἁμαρτίας; «*Οὐκ οἴδατε*, λέγει, *οὐκ οἴδατε, ὅτι τὰ σώματα » ὑμῶν μέλη Χριστοῦ εἰσιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ, ποιήσω » πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο!*» Ναί, Χριστιανοί μου, μὴ γένοιτό ποτε νὰ φθάσωμεν εἰς τοιαύτην ἀναισθησίαν, εἰς τοιαύτην φρικώδη ἀσέβειαν.

Μὴ γένοιτο νὰ λησμονήσωμέν ποτε τὴν μεγάλην ἡμῶν ἀξίαν! Μὴ γένοιτο νὰ ἀμαυρώσωμεν τὸ ἔνδοξον ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ διὰ τῆς ἁμαρτίας. Μὴ γένοιτο ν᾿ ἀπολέσωμεν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, διὰ χυδαίαν καὶ στιγμιαίαν ἡδονήν, καὶ στερηθῶμεν οὕτω τῆς δόξης, δι᾿ ἣν προώρισεν ἡμᾶς ὁ Λυτρωτὴς καὶ Θεὸς ἡμῶν. Γένοιτο δέ, βαθέως νὰ συναισθανθῶμεν καὶ καλῶς νὰ ἐννοήσωμεν τὸ τί εἴμεθα ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ καὶ ὁποία ἡ ἀξία ἡμῶν. Γένοιτο, νὰ παύσωμεν πλέον ἁμαρτάνοντες καὶ ἐξυβρίζοντες οὕτως ἑαυτοὺς καὶ τὸν Θεόν. Γένοιτο, ὅπως οἱ πάντες κατορθώσαντες ὅσα σεμνά, ὅσα εὔφημα, ὅσα δίκαια, καὶ ἑνὶ λόγῳ πᾶσαν ἀρετήν, παραστῶμεν εἶτα ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Κυρίου ἀληθῶς ***ἐκλεκτὸν γένος καὶ βασίλειον ἱεράτευμα,*** ἀληθεῖς ***Ναοὶ τοῦ Θεοῦ,*** γνήσιοι ***υἱοὶ τοῦ Θεοῦ,*** καὶ ἄσπιλα καὶ ἀμόλυντα ***Σῶμα καὶ μέλη Χριστοῦ.*** Γένοιτο.

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος» εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς τοὺς ἀγραυλοῦντας ποιμένας κατὰ τὴν ἱερὰν νύκτα τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Θείου Λυτρωτοῦ. «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» ἔλεγον οἱ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν κατὰ τὴν θείαν Γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἄγγελοι. «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ τὸ παρὸν μυστήριον ἐκδιηγούμενοι» ψάλλει κατὰ τὴν χαρμόσυνον ταύτην ἑορτὴν ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία. Τὴν μεγάλην ταύτην χαράν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὴν ὁποίαν εὐηγγελίσατο ὁ ἄγγελος εἰς τοὺς ἀγραυλοῦντας ποιμένας, ἂς χαρῶμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον ἐπὶ τῇ σωτηρίῳ ἑορτῇ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὴν ἐγκάρδιον δοξολογίαν, τὴν ὁποίαν ἀνέπεμπον οἱ ἄγγελοι εἰς τὸν «ἐν ὑψίστοις Θεὸν» ἐπὶ τῇ μυστηριώδει ἐνανθρωπήσει τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ἂς ἀναπέμψωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον ἐπὶ τῇ μεγάλῃ καὶ πανηγυρικῇ ἑορτῇ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου. Τὴν ψυχικὴν ἀγαλλίασιν, εἰς τὴν ὁποίαν προσκαλεῖ ἡμᾶς διὰ τῶν ἱερῶν ᾀσμάτων ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία ἐπὶ τῇ ἐκπληρώσει τοῦ ὑπερφυοῦς μυστηρίου, ἂς αἰσθανθῶμεν καὶ ἡμεῖς ψάλλοντες μετ᾽ αὐτῆς «τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ διαλέλυται, ἡ φλογίνη ῥομφαία τὰ νῶτα δίδωσι, καὶ τὰ Χερουβεὶμ παραχωρεῖ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς· καὶ ἡμεῖς τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς μεταλαμβάνομεν, οὗ προεξεβλήθημεν διὰ τῆς παρακοῆς», διότι «ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος». Καὶ διὰ νὰ εἶνε διαρκὴς καὶ σταθερὰ ἡ χαρὰ ἡμῶν αὕτη καὶ ἡ ψυχικὴ ἀγαλλίασις, καὶ διὰ νὰ εἶνε ἐγκάρδιος ἡ πρὸς τὸν Ὕψιστον ἀναπεμπομένη αὕτη δοξολογία ἡμῶν, ἂς μελετήσωμεν σήμερον τὸ μέγα καὶ σωτήριον ἔργον τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ τὴν καταπληκτικὴν μεταβολήν, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐπὶ πέντε χιλιάδας καὶ ἐπέκεινα ἔτη, τὸ εὐγενέστερον πλάσμα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος, ἐστέναζε καὶ ἐταλαιπωρεῖτο ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἁμαρτίας. Εὐθὺς ἅμα οἱ πρωτόπλαστοι παρέβησαν τὴν θείαν ἐντολήν, χάσμα μέγα διηνοίγει μεταξὺ Θεοῦ καὶ

ἀνθρώπων, τὸ ὁποῖον καθ᾿ ἑκάστην ἐγίνετο μεγαλήτερον, καὶ ὁ ἄνθρωπος κατὰ συνέπειαν καθ᾿ ἑκάστην ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀπομακρυνόμενος δὲ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐστερήθη τῆς θείας χάριτος, ἐσκοτίσθη κατὰ τὸν νοῦν καὶ ἐξηχρειώθη κατὰ τὴν καρδίαν· σκοτισθεὶς δὲ τὸν νοῦν, ἦτο παρόμοιος πρὸς ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος περιπατεῖ χωρὶς φῶς κατὰ σκοτεινὴν καὶ ἀσέληνον νύκτα, μὴ γνωρίζων οὔτε πόθεν ἔρχεται, οὔτε ποῖον δρόμον περιπατεῖ, οὔτε ποῦ πηγαίνει. Ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ ψεύδους, ἡ ὁποία τὸν περιεκύκλονεν, ἦτο τόσῳ σκοτεινή, ὥστε ἀνὰ πᾶν βῆμά του ὁ ἄνθρωπος περιέπιπτεν ἀπὸ ὀλισθήματος εἰς ὀλίσθημα, ἀπὸ πλάνης εἰς πλάνην εἰς βαθμὸν ὥστε ἐλησμόνησε τελείως τὸν δημιουργόν του Θεὸν καὶ τολμᾷ αὐτὸς νὰ δημιουργήσῃ Θεούς, τόσῳ πολλοὺς ὥστε ἐγέμισεν ὁ οὐρανός, τὰ βουνά, τὰ λαγκάδια, ἡ θάλασσα, ὁ αἰθὴρ καὶ τὰ καταχθόνια ἀπὸ θεοὺς «ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων» κατὰ τὸν ἱερὸν ψαλμῳδὸν (Ψαλμ. ΡΙΓ΄.). Μάτην ἡ τάξις καὶ ἡ ἁρμονία τοῦ σύμπαντος μὲ πλατὺ στόμα ἐκήρυττον καὶ ἐμαρτύρουν τὴν πανσοφίαν καὶ παντοδυναμίαν τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ. Μάτην οἱ οὐρανοὶ διηγοῦντο δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀνήγγελλε τὸ στερέωμα (Ψαλμ. ΙΗ΄.)! Φρικώδης δεισιδαιμονία ἦτο ἐξηπλωμένη ἐπὶ πάσης ἀνεξαιρέτως τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιαύτη ἦτο ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις τοῦ κόσμου. Ὁποία δὲ ἡ ἠθική;

Ἡ ἠθική, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶνε ὁ καρπὸς τῆς θρησκείας. Ἀνάλογος λοιπὸν τῆς θρησκείας ἦτο καὶ ἡ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ τότε κόσμου. Ἀνάλογος τοῦ δένδρου ἦτο καὶ ὁ καρπός. Θρησκεῖαι ψευδεῖς, θρησκεῖαι τοιούτους θεοὺς ἔχουσαι ἀντικείμενον λατρείας, ὄχι μόνον δὲν ἐφώτιζον τὸν νοῦν, ὄχι μόνον δὲν ἐχαλιναγώγουν τὰς ὁρμὰς τῶν ἀνθρώπων, ὄχι μόνον δὲν ἐρρύθμιζον τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἀλλὰ καὶ ὅλως τοὐναντίον ἐσκότιζον τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, ἀνερρίπιζον τὴν φλόγα τῶν κτηνωδῶν ὀρέξεων καὶ παθῶν καὶ εἰσῆγον μικρὸν κατὰ μικρὸν τὴν ἠθικὴν ἐξαχρείωσιν, τὴν διαφθορὰν καὶ εἰς τὸν οἰκογενειακὸν καὶ εἰς τὸν δημόσιον βίον οὕτως ὥστε τὸ ἠθικὸν οἰκοδόμημα καὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας καθ᾿ ἑκάστην ὑποσκαπτόμενον ἠπείλει νὰ καταρρεύσῃ. Ἁγιότης βίου, δικαιοσύνη, αὐταπάρνησις, ταπεινοφροσύνη καὶ ἀγάπη, ἦσαν ἰδέαι ἄγνωστοι καὶ ἀνύπαρκτοι. Παντοῦ ἐκυριάρχει τὸ σκότος τῆς ἀσεβείας, παντοῦ ἔχαινεν ἡ ἄβυσσος τῆς ἀπωλείας, πανταχόθεν ἠκούοντο θρῆνοι καὶ στεναγμοί, ἀποτελέσματα τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταπτώσεως τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι πολλοὶ τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος ἠγωνίσθησαν νὰ ὑποστηρίξωσι μὲ ὑψηλοτέραν τινὰ διδασκαλίαν τὴν ὁσημέραι καταρρέουσαν ἀνθρωπότητα, ἀλλ᾿ οἱ ἀγῶνες αὐτῶν εἰς τίποτε ἄλλο δὲν συνετέλεσαν, εἰ μὴ εἰς τὸ νὰ καταδείξουν τὸ ἀνίατον τῆς παγκοσμίου νόσου, τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἀνθρωπίνης φιλοσοφίας καὶ δυνάμεως καὶ τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην ὑπερτέρας τινὸς ἐπεμβάσεως πρὸς σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Μόνος ὁ παντοδύναμος καὶ πανάγαθος Θεὸς ἠδύνατο ἀποτελεσματικῶς νὰ παρέμβῃ, μόνος ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ τὸ δραστικὸν φάρμακον κατὰ τῆς κοινῆς νόσου, μόνος ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον, φωτίζων τὸν ἐσκοτισμένον νοῦν του, διαπλάσσων καὶ μορφόνων τὴν καρδίαν του, διαγράφων εἰς αὐτὸν τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ βαδίσῃ πρὸς σω-

ηρίαν του. Τοῦθ' ὅπερ καὶ συνέβη. Ὁ πολυέλεος Θεὸς ἐν τῇ ἀπείρῳ αὐτοῦ ἀγαθότητι, ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπῃ ηὐδόκησεν, ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, νὰ ἐξαποστείλῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν (Γαλ. Δ΄. 4).

Γεννᾶται λοιπὸν πρὸ 1911 ἐτῶν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ θεῖος Σωτὴρ ἡμῶν ἐξ ἁγνῆς Παρθένου, ἐν τῇ μικρᾷ καὶ ἀσημάντῳ πόλει Βηθλεέμ, ἀνατέλλει λοιπὸν ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, φυγαδεύεται λοιπὸν τὸ ζόφερὸν σκότος τῆς ἀγνωσίας καὶ περιλούει ὅλην τὴν οἰκουμένην φῶς μέγα, λαμπρὸν καὶ σωτήριον. «Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς» (Ματθ. Δ΄. 16). Ἐκδιώκεται ἡ πλάνη καὶ ἐγκαθιδρύεται ἐν μέσῳ τῆς ἀνθρωπότητος ἡ ἀλήθεια. Ἐξορίζεται ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀκολασία καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς σωφροσύνης. Ἐξοστρακίζεται ἡ σκληρότης, καὶ τὸν τόπον αὐτῆς καταλαμβάνει ἡ πραότης καὶ ἡ εὐσπλαγχνία. Ὑποστηρίζονται καὶ ἐνισχύονται τὰ σαλευόμενα θεμέλια τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἠθικοῦ βίου, διδάσκεται ἡ ἀγάπη, κηρύττεται ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ δικαιοσύνη, ἡ αὐταπάρνησις, ἀνακαινίζεται ἡ ἀνθρωπότης, τὰ ἀρχαῖα παρέρχονται, τὰ πάντα καινὰ γίνονται (Β΄. Κορ. Ε΄. 17). Τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐχώριζε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, κατακρημνίζεται, ἡ φλογίνη ῥομφαία, ἡ ὁποία ἐφύλαττε τὴν πύλην τῆς Ἐδέμ, ὑποχωρεῖ καὶ ἀφίνει ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τοὺς θέλοντας νὰ εἰσέλθουν, ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐξεδιώχθη διὰ τὴν παρακοὴν ἐκ τοῦ παραδείσου, δύναται πάλιν νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτόν. Νέα ἠθικὴ δημιουργία ἐμφανίζεται, ἐκ βάθρων μεταβάλλουσα τὸν κόσμον. Ἡ ἐκλιποῦσα ἠθικὴ ζωή, ἡ φυγαδευθεῖσα ἀληθὴς χαρά, ἐπανέρχονται καὶ ἐπὶ γῆς βασιλεύει εἰρήνη. «Δόξα λοιπὸν ἐν ὑψίστοις Θεῷ» ἀναφωνήσωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῶν ἀγγέλων. Τὴν μεγάλην χαράν, τὴν ὁποίαν εὐηγγελίσθη ὁ ἄγγελος, τὴν μεγάλην χαράν, τὴν ὁποίαν ἐχάρησαν οἱ εὐσεβεῖς Μάγοι, ἰδόντες τὸν ἀστέρα τῆς Γεννήσεως, χαρῶμεν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἑορτῇ. Ἀλλ' ἡ χαρὰ ἡμῶν αὕτη ἡ δικαία ἂς μὴ εἶνε παροδική, ἀλλὰ διαρκὴς οὕτως ὥστε νὰ πληροῖ τὰς καρδίας ἡμῶν ἀπὸ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν πανάγαθον Πατέρα ἡμῶν, τὸν Θεόν, καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη νὰ ὁδηγῇ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀληθῆ λατρείαν αὐτοῦ, εἰς τὴν ὑπακοὴν εἰς τὸ ἅγιόν του θέλημα, νὰ παρακινῇ ἡμᾶς νὰ ἀνοίξωμεν τοὺς θησαυροὺς τῶν καρδιῶν ἡμῶν καὶ νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτόν, ἀντὶ σμύρνας, χρυσοῦ καὶ λιβάνου, τὰ ὁποῖα προσέφερον οἱ Μάγοι εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεόν, τὴν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένην ἀγάπην, τὰ θεάρεστα ἡμῶν ἔργα, νὰ δοξάζωμεν μετὰ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ποιμένων τὸν ἐν σπηλαίῳ τεχθέντα, καὶ ἂς ἔχωμεν τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἀπολαύσωμεν τῶν εὐεργετημάτων τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Γένοιτο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ „ΠΟΙΜΕΝΟΣ"